

DE INVAL VAN JAMESON

OF

in het Kamp der Transvaalsche Boeren.

DIAMENSPRAAK

TUSSCHEN

Zes Personen,

ten dienste van de Christ. Jongelings-Vereenigingen,

DOOR

G. HOGEWEG.

Tweede druk.

OOSTWOLDE (Oldambt), Z. J. KONING GZ.N.

1 ex. f 0.30; 6 ex. f 1.50.

No. 29333.

Uitgaven van Z. J. KONING Gzn. te OOSTWOLDE (Old-ambt.)

SAMENSPRAKEN.

Voor Chr. Jongelings- en Knapenvereeningen.

- J. Keuning.** Twee studenten en een boer. Voor 3 personen.
Tweede druk. 1 ex. f 0.30; 3 ex. f 0.75.
- J. Verhagen Jr.** Het beleg van Leiden. Tweede druk. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.25; 4 ex. f 0.80.
- W. K. H. Magendans.** Vrienden en vijanden. Tweede druk.

- P. J. Westerh**
- Z. J. Koning.**
- G. Hogeweg.**

- Z. J. Koning.**
- G. Hogeweg.**

- T. J. Hendrik**
- G. Hogeweg.**
- G. J. Mac Le**
- G. Hogeweg.**

- G. J. Mac Le**
- G. Hogeweg.**
- H. te Kolsté**

- J. Keuning.**

Africana - Kamer

Pam. 9

29333

PRO EC.

- _____ Mijnheer Warhoofd van den Dwaalweg. Voor 3 personen. 1 ex. f 0.25; 3 ex. f 0.70.
- _____ Spoedig genezen. Voor 3 personen. 1 ex. f 0.25; 3 ex. f 0.70.
- J. Huitkar.** Johannes Huss op de Kerkvergadering te Constanz. Voor 10 personen. 1 ex. f 0.20; 10 ex. f 1.50.
- P. J. Westerhoff.** De Jongelingsvereniging. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.20; 4 ex. f 0.70.
- _____ Bezwaren tegen de Christelijke Jongelingsvereniging. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.20; 5 ex. f 0.90.
- G. Hogeweg.** Michiel Adriaanszoon de Ruyter als koopman. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.30; 5 ex. f 1.25.
- _____ Prins Maurits te Utrecht of het afdanken der Waardgelders. Voor 7 personen. 1 ex. f 0.30; 7 ex. f 1.60.

(E) Pam. 9.
29333

DE INVAL VAN JAMESON

OF

in het Kamp der Transvaalsche Boeren.

SAMENSPRAAK

TUSSEN

Zes Personen,

ten dienste van de Christelijke Jongelings-Vereenigingen,

DOOR

G. HOGEWEG.

~~~~~  
Tweede druk.  
~~~~~

OOSTWOLDE (Oldambt), Z. J. KONING GZN.

1900

PERSONEN:

1. ELOFF, kleinzoon van Kruger.
2. STEFANUS ROOS.
3. VALKOOG.
4. GERRIT HENNY, Hollander.
5. PIETER VALKOOG.
6. EEN SOLDAAT.

TOELICHTING.

De Transvaalsche Boeren stammen van de Nederlanders af, die in vorige eeuwen uit ons land aan de Kaap de Goede Hoop gingen wonen. Engeland veroverde de Kaap en toen trokken eenige Hollandsche Boeren, die niet onder Engelsch bestuur wilden staan, Noordwaarts, naar Natal. Ontzettend veel moeilijkheden hadden ze te overwinnen. De Kaffers en Hottentotten, die er woonden, belaagden hen voortdurend. Altijd moest het geweer klaar staan. Toen er rust kwam, kwam Engeland en pakte ook Natal in. Pretorius met de zijnen trokken toen Noordwaarts en na ontzaggelijke moeite kwamen ze over de grensrivier, de Vaal, vanwaar hun land den naam kreeg van Transvaalsche Republiek. Naar hun voortrekker heet de hoofdstad Pretoria.

Onder president Burgers namen de Engelschen ook de Transvaal in bezit, maar werden verdreven na den slag op den Spitskop of Amajuba.

1 Januari 1897 probeerde Jameson nog een poging, die evenwel zeer treurig voor hem afliep. Hij werd met allen, die bij hem waren, gevangen genomen. De Boeren noemen elkaar Neef; jongeren zeggen tegen ouden: Oom of Tante

De inval van Jameson

OF

in het legerkamp der Transvaalsche Boeren

(Valkoog en Henny alleen).

Valkoog.

Zie zoo, eindelijk rust. Ik ben blij, dat we ons kamp opgeslagen hebben. 't Is bijna teveel van de paarden gevergd.

Henny.

Van de paarden, neef?

Valkoog.

Ja, van de paarden; ge verstaat me toch wel. Of kent ge het Boeren-Transvaalsch nog niet? Ik herhaal nog eens, zulk een rit is van de paarden bijna teveel gevergd. Als mijn Moorkop er maar geen hinder van heeft; vijf uren achter elkaar in galop.

Henny.

Zijt gij dan niet moe?

Valkoog.

Wat praat je daar? Waar hebt ge het over? Houdt ge mij voor de gek? Vraagt ge, of ik moe ben? Hebt ge wel ooit een Transvaalschen boer gezien, die moe was? Moe! wie heeft dat woord uitgevonden? Weet je, wanneer ik moe word? als ik niets te doen heb. Maar gij zijt het zeker wel?

Henny.

Waarvoor zou ik onwaarheid spreken? Ik beken het, dat ik

zoo'n rit nog nooit gedaan heb , en dat ik dus een beetje moeten , wil ik wel weten.

Valkoog.

Ja , zoo zijn de Hollanders. Ze zijn aan niets gewend. Dan had je er bij moeten zijn , toen we den Spitskop hebben bestormd. Jongen , dat vergeet ik nooit. Maar laat ik er bij zeggen , tenware de Heere niet aan de spits getreden was , wij hadden het nooit volbracht.

Henny.

Neen , dat geloof ik ook niet. Ik was toen nog in Holland ; ge weet , ik ben nu ruim acht jaar hier. Maar ik heb toch de geschiedenis nauwkeurig nagegaan. Hierin hebt ge volkomen gelijk.

Valkoog.

Waarin heb ik gelijk ?

Henny.

Dat ge den Heere de eere geeft.

Valkoog.

Wie zijt ge toch ? Weet ge wel , dat ge mij bevalt ?

(Stefanus Roos komt binnen).

Roos.

Dag samen. Wie bevalt u zoo , neef Valkoog ?

Valkoog.

Wel neef , goeden dag ; wel , dezen Hollander.

Roos.

Dan moet er toch zeker iets bijzonders zijn aan dezen man , want anders heb je zooveel met de Hollanders niet op.

Valkoog.

Geen wonder. Ik heb nog niet veel Hollanders ontmoet , maar die ik op mijn reis door dit leven tegenkwam , waren òf verwaand , òf dronken , òf , en dat juist is verschrikkelijk , gebruikten Gods Naam niet dan om te vloeken.

R o o s.

En hebt ge nu een Hollander gezien, die dat niet deed?

V a l k o o g.

Ja, hij is nu een paar dagen mijn reismakker. Vloeken heb ik niet gehoord. Van verwaand zijn heb ik niets bemerkt. Brandewijn drinken doet hij niet, en wat me, ik zeg het ronduit, het meest verwonderde, was, dat hij mij gelijk gaf, dat bij Amajuba de Heere ons geholpen heeft.

R o o s.

Maar wie zal dat ontkennen. O, ja neef, wij waren bij elkaar, hè, toen we de kogels hoorden fluiten langs den steen, waarachter wij zaten.

V a l k o o g.

Of ik het nog weet. O, het is mij nog een wonder, een groot wonder, dat we boven kwamen, zonder maar iets geschramd te zijn. Toen heeft de Heere ons zichtbaar bewaard. Hem dan ook alleen de eere tot in alle eeuwigheid.

R o o s.

Amen.

H e n n y.

Maar vrienden, gij verwondert u over mij, en toch zijn er duizenden in ons Nederland, die denken als gij en ik.

V a l k o o g.

Het kan wel, ik heb ze nog niet gezien. Misschien dat ik het altijd ongelukkig getroffen heb, dat kan wel. Maar ook andere boeren denken als ik. 't Zou toch vreemd zijn, dat allen ongelukkig waren.

H e n n y.

Misschien weet ik wel een verklaring te geven van dat verschijnsel.

R o o s.

Nu, daar ben ik nieuwsgierig na.

Valkoog.

Ik ook. Ik ben bepaald benieuwd, eens te hooren, hoe sommigen spotten met den godsdienst hier te lande, en anderen, zooals gij, er mede ingenomen zijt. Want er komt nog iets bij. Gij zijt de eerste Hollander, dien ik ken, die aan onze zijde staat tegen de Roodbaatjes.

Henny.

Ook dat is misschien te verklaren.

Valkoog.

Nu begin dan.

Henny.

Ik ben een leerling van een school met den Bijbel.

Roos.

Wat is dat nu? Een school met den Bijbel?

Henny.

Ja, wat is dat nu; dat is nu zoo gemakkelijk niet, om u dat te verklaren.

Valkoog.

Probeer het dan maar, want ik begrijp ook zoo'n ding niet.

Henny.

Er zijn bij ons in Nederland twee soorten van scholen, scholen met den Bijbel en scholen zonder den Bijbel, dat wil zeggen, scholen, waar over alles mag verteld worden, behalve uit den Bijbel.

Valkoog.

Die zijn zeker opgericht door de socialisten.

Henny.

Neen, neef, dat zijn de scholen, die door het land betaald worden; dat zijn de openbare scholen.

Roos.

Wat, betaalt de regeering aan zulke scholen nog?

H e n n y.

Nog slimmer, dat zijn de eenige scholen, waar de Regeering aan betaalt. Aan die scholen moeten alle burgers betalen, want de belasting is daar goed voor.

V a l k o o g.

Maar waarom is dat.

H e n n y.

Ja, waarom, om de Joden en de Roomschen niet te kwetsen, en misschien ook, omdat eenige rijke lui besliste godloochenaars zijn.

R o o s.

En ik dacht, dat de Nederlanders zich vrijgevochten hadden van het Roomsche Spanje.

H e n n y.

Dat is ook zoo. Maar de Joden hebben veel macht in Nederland.

R o o s.

Zoo, spelen die daar de baas.

H e n n y.

Wel niet geheel, maar wel heeren, die zich liberaal noemen en ook liberaal zijn, behalve voor hen, wien de Christus dierbaar is. Nu begrijpt ge, dat er velen niet tevreden waren met dat onderwijs, en die hebben nu uit eigen zak scholen opgericht, waar wel uit den Bijbel verteld wordt. Dat zijn nu scholen met den Bijbel.

R o o s.

Begrijp ik het goed, dan moeten die dubbel betalen. Voor die heidensche scholen, want zoo zal ik ze maar noemen, en dan nog voor hun eigen scholen.

H e n n y.

Dat hebt gij goed begrepen, neef Roos. Nu kwam er in ons dorp, waar ik woonde, ook zulk een school. Mijn vader deed er mij heen en

V a l k o o g.

Daar deed hij goed aan.

H e n n y.

En nu heb ik op die school geleerd, behalve de grondstukken van den Bijbel, ook de Vaderlandsche Geschiedenis.

R o o s.

Wordt die op de heidensche scholen dan ook niet geleerd?

H e n n y.

Ja wel, maar ge begrijpt wel hoe? De Naam des Heeren mag niet genoemd worden en zoodoende wordt wel geleerd, dat Nederland vrijgevochten is doordat onze voorouders zoo dapper waren, terwijl wij op school leerden, doordat God de Heere ons ter zijde stond. Begrijpt ge nu, dat ik veel op heb met een volk, dat nog leeft als onze voorouders, die ook uwe voorouders waren? dat ik met hart en ziel aan Transvaal gehecht ben?

V a l k o o g.

Nu begrijp ik, dat de leerlingen van die andere scholen liever niet met de stijve boeren te doen hebben: zij richten zich teveel naar den Bijbel. Wat ben ik blij, dat dan tenminste in ons oude vaderland nog een volk gekweekt wordt naar de eischen des Heeren.

(Eloff komt binnen).

R o o s.

Wel, neef, waar komt gij vandaan? En zoo onder het stof!

E l o f f.

Allenegroet.

R o o s.

Neem me niet kwalijk. Door verbazing heb ik dat vergeten. Van harte welkom. Ik heb u een Hollander voor te stellen. Neen, kijk niet zuur, 'tis er nog een van den ouden stempel.

Eloff (geeft hem de hand).

Wees mij welkom. Als Roos en Valkoog je aanbevelen, zijt gij ook mij een vriend.

R o o s.

Maar waar komt ge nu vandaan? Ik kan het je wel aanzien, dat ge een goeden rit achter den rug hebt.

Eloff.

Ge vraagt me, waar ik vandaan kom? Dat raadt ge in geen tienen. Uit het kamp van Jameson.

Valkoog (*verbaasd*).

Wat?? Ge spot er toch mee? Uit het kamp van dien vrijbuiters? En liet men u dan vrij gaan?

Eloff.

Dat kan je begrijpen!

Henny.

Ik begrijp het dan niet. Hoe zijt ge dan hier?

Eloff.

Ik zal maar even de geschiedenis vertellen, zooals ze is voorgevallen. Als officier van de grenswacht, had ik vernomen dat de vrijbuiters een inval gedaan hadden. Ik er heen met een paar man.

Roos.

Dat is goed, een Boer waardig. Met tien tegen honderd.

Eloff.

Ik kom ze tegen. Ze waren verbazend snel gevorderd, als men in aanmerking neemt wat ze meevoeren: een paar maximkanonnen, transportwagens, enz.

Valkoog.

Wat? Ook maxims? Denken die beulen ons te behandelen als die arme Zoeloe's? Één ding is zeker, ze zullen mij met hunne maxims niet in den rug schieten, want ik hoop ze steeds het aangezicht te laten kijken. Wee hun, die de maxims afvuren. Dood zullen ze. Zoo lang Jan Valkoog er bij is en hij kan ze met zijn achterlader bereiken, geef ik de verzekering, dat het gaan zal als op Amajuba, hé, neef Roos.

Eloff.

Ik kom dicht bij het kamp en toen laat ik de manschap achter. Alleen rijd ik binnen, en vraag aan een officier naar den bevelhebber. Ik werd gestuurd naar Jameson, die mij gevangen laat nemen. Mijn wapens werden mij ontnomen, enz. Natuurlijk eisch

ik mijn wapens terug, maar mij werd gezegd, dat ik die in Johannesburg terug kon krijgen.

Valkoog (*opgetogen*).

Ah, zoo, is de reis naar Johannesburg. Mis, roovers, zoolang Jan Valkoog nog een kogeltje heeft, zijt ge er nog niet. Wat zegt gij, neef Roos?

R o o s.

We zullen probeeren, of ze ook zand lusten.

E l o f f.

Eindelijk, toen Jameson voorwaarts ging, zei hij, dat ik mijn wapens terug kon krijgen, als ik hem beloofde, nog twee uren na zijn vertrek daar te blijven. Dat deed ik en toen op weg.

V a l k o o g.

Oh, nu begrijp ik het al. Jameson meende, dat een Boer niet rijden kon, en dat hij, als hij twee uur voor was, ook voor zou blijven. Zeg, je bent hem toch voorgekomen?

E l o f f.

Of ik. Mijn arme paard! Het was geen loopen meer voor het beest. Uren aaneen rennen, alsof het leven er aan afhing. Maar 't Bruintje kon dat niet volhouden. Ik zou hem doodgejaagd hebben. Daarom ging ik een paar honderd pas met den teugel aan den arm naast het arme dier loopen, om het weer op zijn verhaal te laten komen en dan weer voorwaarts. En zoo ben ik hier.

V a l k o o g (*trotsch*).

Gij hebt u als een waardig zoon der Boeren gedragen, dat zegt u Jan Valkoog.

H e n n y.

Zulk rijden is toch ongehoord, behalve bij de Boeren.

R o o s.

Ja, vriend, maar de onafhankelijkheid van ons dierbaar land staat op het spel.

H e n n y.

Dat begrijp ik, en daarom ben ik ook hier. Ik was werkzaam

aan den spoorweg, maar ik heb het werk in de steek gelaten en ben naar Pretoria gegaan, en vandaar ben ik met neef Valkoog hier gekomen.

Eloff.

Zijt ge al lang in Transvaal?

Henny.

Ruim acht jaar. Maar 't bevalt mij zoo goed, dat ik hier hoop te blijven. Ik hoop Transvaalsch burger te worden.

Roos.

Zulke mannen hebben wij noodig. Laten die goudzoekers voor mijn part zoo spoedig mogelijk terugkeeren.

Valkoog.

O ja, nu schiet het mij net te binnen. Ge kent immers Kotten en Terdu wel?

Roos.

Bedoelt ge die beide Boeren, die voor drie jaar zoo'n ruzie hadden?

Valkoog.

Dezelfde. Ge weet, het zijn een paar stijfkoppen, zooals alleen een echte Transvaler wezen kan.

Roos.

Nou, of ik dat weet. Ze hadden ruzie over het kerkegeld en ge kunt begrijpen, niet één van beiden wilde het opgeven. Ze zijn weggelopen, zonder elkaar de hand te geven, dus onverzoend.

Valkoog.

Die twee waren ook in Pretoria, toen ik er was. Ze komen mekander tegen en wat gebeurt? Terdu rijdt op zijn hengst naar Kotten, reikt hem de hand en zegt: We hebben mekander in drie jaren niet gegroet, maar het land is in gevaar.

Eloff.

Mooi zoo, en wat deed Kotten?

Valkoog.

Zooals het een Boer betaamde. Hij schudde de hand van Terdu

en hoewel ze allebei al mooi op de zeventig aangaan, zijn ze nog beiden opgetrokken in hetzelfde kamp.

E l o f f.

Zie, dat doet een Vaderlander goed. Dan kan ons volkslied gezongen worden: Di vierkleur van ons dierbaar land,
Di waai weer oe'r Transvaal, enz.

(Als dit lied bekend is, zingen de vier personen dit lied).

H e n n y.

Zoolang de Transvaalsche Boer zoo op zijn land blijft, en laat ik er bij zeggen, ge zult mij begrijpen, en zijn Bijbel, dat geschenk onzer vaderen, in eere blijft, is hij onverwinnlijk.

V a l k o o g.

Naar mijn hart gesproken. Dan is ieder soldaat. Voor ik weg was, had ik wat te stellen.

R o o s.

Dat begrijp ik niet. Hadt gij wat te stellen? Neen, dan is mijn vrouw anders; die hangt mij zelf mijn bandelier met patronen om, die haalt mijn geweer en zet mij tot spoed aan.

V a l k o o g *(driftig)*.

Ge begrijpt mij verkeerd, maar toch, neef Roos, vind ik het leelijk van u, dat ge van mijn vrouw anders denkt.

E l o f f.

Geen twist, vrienden!

V a l k o o g *(nog driftiger)*.

Neen, dat niet, maar ik vind het gemeen, dat hij denkt, dat mijn vrouw mij tegen wil houden.

R o o s *(sussend)*.

Neem me niet kwalijk, neef Valkoog, ik had het moeten begrijpen, dat ge wat anders bedoeldet. Geef me de hand.

(Beiden geven elkander de hand).

H e n n y.

Zoo gaat het goed.

V a l k o o g.

Neen, ik heb wat te stellen gehad met mijn jongen. Die kwa-jongen is pas twaalf jaar en die wilde mee. Bij slot van rekening kreeg ik mijn vrouw ook nog tegen me, want die gaf hem gelijk. Mijn vrouw zei, dat hij nu al oud genoeg was, om mee te gaan, en dat ze het van mij niet mooi vond, dat ik mijn jongen, dat ik haar jongen een verkeerde opvoeding gaf.

R o o s.

Dan moet ik zeggen, dat uw vrouw voor haar land wat over heeft.

V a l k o o g.

Mijn vrouw, mijn Aaltje, ze schiet tegen den besten boer. Ze zou het iederen boer nadoen, om op honderd pas afstand een leeuw in het rechteroog te schieten.

H e n n y.

Dat is kras.

R o o s.

Wat is kras? Zoo zijn er tal van Transvaalsche boerinnen; niet waar, neef Valkoog?

H e n n y.

In Nederland huilen de meeste moeders, als haar jongen op twintigjarigen leeftijd soldaat moet worden.

E l o f f (*verachtelijk*).

Wat een akelig volk!

V a l k o o g.

Natuurlijk kreeg ik het kwaad. Want mijn jongen heeft ook al een kopje. Ik zei kort en goed, dat ik baas was en daarmee uit. Jij blijft hier, zei ik. Jij past op de boerderij. Toen liep de jongen weg.

R o o s.

Dat schikte dan nog al gauw.

Valkoog.

Dat meen je. Toen kreeg ik mijn vrouw aan den hals. Ze zei: Maar Jan, is dat nu goed van je, om zoo tegen onzen oudsten zoon te zijn. Ge weet voor 12 jaar, hoe blij we waren, dat het een jongen was. We hebben elkaar beloofd voor Gods aangezicht hem op te voeden in de vreeze des Heeren en zoo het God beliefd, er een echten Transvaler van te maken.

Henny.

Zulke moeders zijn goud waard.

Valkoog.

Wat goud! Voor al het goud van Transvaal wil ik mijn Aaltje niet missen. En, zei ze, nu is het land in gevaar, en nu wil je hem groot brengen als een meisje. Laat hij meegaan. Ik zeg, neen wijf, ik heb eenmaal gezegd nee, en nu blijft het nee. Ik ben toch baas in huis.

Roos.

Ik begrijp, dat het een moeilijk geval voor je was. In je hart moest je zeker je vrouw gelijk geven.

Valkoog.

In zekeren zin wel. Maar ik wilde niet buigen, dat begrijp je ook. Maar daar hoor ik volk.

(Iemand treedt binnen).

Is Jan Valkoog hier ook?

Valkoog.

Die ben ik. Wat is er?

Soldaat.

Ik heb hier buiten iemand, die naar u vraagt.

Valkoog.

Laat hem binnen komen.

(De soldaat vertrekt en komt even later terug met den zoon van Valkoog. Valkoog staart hem verbaasd aan).

Valkoog (*staat op*).

Wat is dat? Kwajongen, die je bent! wat doe je hier? Wacht, ik zal jou eens mores leeren. Wat had ik jou gezegd? Je moest bij moeder blijven en nu ben je hier. Kwajongen, is dat naar je vader luisteren?

R o o s.

Stil, neef Valkoog. Ge weet immers nog niet, waarom de jongen hier is. Het kan immers wezen, dat hij een boodschap van je vrouw te brengen heeft. Misschien, wat ik niet hoop, dat er een ongeluk gebeurd is. Houd u dus even stil. Kom nader jongen.

Valkoog.

Dat denkt gij, maar ik ken den vlegel beter dan gij. Hij is zoo stijfkoppig als er een boer in den omtrek te vinden is.

Eloff.

Een slecht zoon, die niet naar zijn vader aardt.

R o o s (*lachend*).

Van niemand vreemd, neef Valkoog.

Valkoog.

Ja, spot jullie maar, maar hij is koppiger geweest dan ik, en dat mag niet. Maar laat ons hooren. Kom hier Pieter. Wat doe je hier?

Pieter.

Dag vader! Dag allemaal!

Valkoog.

Kijk zoo'n vlegel nu eens aan. Eerst hier komen, en nu wil hij mij nog leeren, dat ik niet beleefd ben.

R o o s.

't Zal hem toch zeker wel door jou zelf geleerd zijn, om beleefd te wezen. Nu ik wil niet voor hem onderdoen. Dag, Pieter!

Henny en Eloff.

Dag, Pieter!

Valkoog.

Dag, jongen! Hoe is het thuis?

Pieter.

Goed, vader. De groete van moeder.

Valkoog (*weer driftiger*).

Zie je wel, dat ik gelijk had, met te zeggen, dat de vlegel een kopstuk is. Een ongeluk is er niet gebeurd en ik had hem verboden te komen, en toch is hij gekomen.

Roos.

Misschien had hij er een reden voor.

Valkoog.

Ja, ik merk 't wel, je wilt hem maar vrijpleiten, maar ik wil weten, wie hem toestemming gegeven heeft. Ik hoop niet, dat mijn vrouw dat gedaan heeft, want ik wil baas zijn in mijn huis. (*Tot zijn zoon*). Wie heeft jou gezegd, dat je hier mocht komen? Wie heeft jou toestemming gegeven?

Pieter.

U, vader.

Valkoog (*opspringend*).

Wat, kwajongen, houdt ge mij voor den gek. Ik vraag, wie jou permissie gegeven heeft, om de boerderij te verlaten?

Pieter (*bedwaard*).

U, vader.

Eloff.

Dit vind ik mooi.

Valkoog.

Wil je mij soms hier voor de oomes tot een leugenaar maken? Heb ik dat gezegd?

Pieter.

Ja, vader.

Henny.

Die wordt mooi. Nu zult ge zelf nog toestemming gegeven hebben.

Eloff.

Ja, neef Valkoog. Me dunkt, er zal toch wel iets van aan wezen, want de jongen zal toch maar zoo brutaal niet blijven liegen.

Roos.

Alloh, jongen, spreek de waarheid. Heeft je vader je toestemming gegeven om hier te komen?

Pieter.

Ja, oom.

Valkoog (*opstuivend en boos*).

Wat let me jongen, of ik zal je hier slaan, dat, dat, dat de flarden er afvliegen.

Roos.

Bedaar, Valkoog. (*Tot Pieter*). Wanneer heeft je vader je toestemming gegeven?

Pieter.

Voor hij wegging, oom.

Roos.

Waar was dat, en wat heeft hij dan gezegd?

Pieter.

Het was buiten bij moeder. Ik had aan vader gevraagd, of ik mee mocht, want ik wou de Roodbaatjes zoo graag kloppen, maar vader zeide, dat ik dat niet kon, dat ik mee mocht, als ik een Roodbaatje geraakt had.

Valkoog.

De jongen spreekt de waarheid. Nu zie je, dat hij geen toestemming heeft, want hij heeft natuurlijk geen Roodbaatje geraakt.

Pieter.

Ja wel, vader, ik heb een Roodbaatje doodgeschoten.

Allen.

Wat???

Pieter (*heel trotsch*).

Ik heb een Roodbaatje doodgeschoten.

Valkoog (*gestreng*).

Jongen, je liegt. Ik had mijn achterlader meegenomen, dus je moet liegen.

Pieter.

Nu, vader, heusch waar. Ik heb een Roodbaatje doodgeschoten. Buiten staat zijn paard. Onze Bruin is er ook bij, maar ik heb hem aan het andere paard zijn staart gebonden. Ik ben zelf komen rijden op het paard van den officier. Een groote tasch had hij ook bij zich, en die zit aan het zadel.

R o o s.

Een tasch? Jongen, ik begin te gelooven, dat je een heldenstuk gedaan hebt. Zit die tasch aan het zadel? Nu dan ga ik hem dadelijk er afhalen, want daar kunnen gewichtige brieven inzitten. Ik zal ze terstond gaan nazien, om ze bij den commandant te brengen. (*Hij vertrekt.*)

E l o f f.

Nu Valkoog, je kunt nog plezier van je jongen beleven.

V a l k o o g.

Ik moet het ook zachtkens aan gaan gelooven. Maar hoe was je aan een geweer gekomen en hoe is het gebeurd?

Pieter.

Toen u weg was, Vader, was ik erg boos, dat ik als een meisje thuis moest blijven. Daarom liep ik een poosje in 't weiland, tot ik me opeens herinnerde, dat er op zolder nog een oud geweer lag.

V a l k o o g.

Ja, een oud, afgedankt, verroest, percussie-geweer.

Pieter.

Ja, Vader, verroest was het. Ik kon eerst den trekker niet over krijgen, maar met een beetje olie ging dat weer. Toen heb ik met een speld het gaatje in het schoorsteentje open gemaakt en toen was alles klaar. Het kruit had ik gauw gevonden en een kogel ook, en een paar dopjes lagen er op den schoorsteenmantel. Moeder vroeg, wat ik doen moest, en toen zei ik, dat ik op de jacht ging. Ik haalde Bruin van stal en was gauw eenige uren van huis, toen ik in de verte een soldaat zag aankomen. 't Was een Roodbaatje. Dadelijk dacht ik aan hetgeen U gezegd had. Hij zag mij ook, maar dacht aan geen gevaar. Ik schoot en hij tui-melde van het paard. Ik nam zijn wapens af, ving zijn paard, bond er mijn Bruin aan vast en zoo ben ik hier.

Eloff.

Dat is eenig in de Transvaalsche geschiedenis.

Henny.

Een volk met zulke jongens is onoverwinnelijk.

Valkoog.

Pieter, je hebt gelijk gehad, met te zeggen, dat ik je toestemming gegeven heb. Maar heb je wel nagedacht, dat je moeder ongerust zal wezen, als je van avond niet thuis komt?

Pieter.

Neen, Vader, daar heb ik niet aan gedacht.

Valkoog.

Nu jongen, ga dan als een hazewind weer naar huis, en als je thuis geweest bent, dan mag je terug komen.

Pieter (*opgeruimd.*)

Alsjeblieft vader. Dag. (*Hij vertrekt.*)

Henny.

Neef Valkoog, ik maak je mijn compliment over je zoon. Dat zal een echte Boer worden. De haat tegen de Roodbaatjes zit er bij jou jongen vroeg in.

Valkoog.

Kan het anders? Wie zijn het geweest, die ons uit de Kaap

hebben verdreven? De Roodbaatjes. Wie zijn het geweest, die ons Natal hebben afgenomen? Alweer de Roodbaatjes. Wie zijn het geweest, die de Kaffers op ons hebben afgestuurd, die onder Burgers ons de Transvaal wilden afnemen? Altijd en altijd weer de Roodbaatjes. Neen, zoolang ik leef, zal het zijn: „De Vrije Republiek,” of ik vertrek naar een ander land. Nooit onder het bestuur van een Engelschman.

Eloff.

Ik ben het geheel met u eens. Zie nu dezen inval maar weer. Zijn het weer niet de Roodbaatjes, die ons van onze haardsteden afhalen?

Henny.

En toch, geloof ik, gelukkig voor Transvaal. Juist door dezen inval is het Transvaalsche volk weer één.

Valkoog.

Gij hebt gelijk. Des Heeren daden zijn wonderlijk en wij begrijpen ze niet altijd. 't Is best mogelijk, dat deze inval tot heil van Transvaal moet dienen. Tenminste, mijn naam zal geen Jan Valkoog meer zijn.

Soldaat (*komt binnen*).

Er is beweging in het kamp der vrijbuiters.

Eloff.

Dan wordt het ook onze tijd. Moed mannen!

Valkoog.

Vaarwel. God behoede Transvaal!

(*Ze vertrekken*).

Bij den Uitgever Z. J. KONING Gz. te OOSTWOLDE (Oldambt)
zijn verschenen :

Madeliefjes en Meidoorns.

Bloemlezing uit de werken van Nederlandsche dichters,
verzameld door Z. J. KONING.

Prijs f 0.50.

INHOUDSOPGAVE.

I. Het eerewoord van den Hollander. II. Een profetische droom.
III. De droppels. IV. De winkelier en de schilder. V. Het weesje.
VI. De pompoen en de eik. VII. De boerenknaap. VIII. De goud-
beurs. IX. De vrouwen van Wijsberg. X. Het kameleon. XI.
Tafelrecht. XII. Verstrooidheid. XIII. De philosophische eieren.
XIV. De bedaarde Staatsman. XV. Aan den Rijn. XVI. Het loge-
ment. XVII. De aalmoes. XVIII. David en Goliath. XIX. De
leeuw en de muis. XX. De Israëlietische looverhut. XXI. Gevat.
XXII. De grijsaard en de jongeling. XXIII. De vroolijke reiziger.
XXIV. De huisvrouw van den Watergeus. XXV. Het lied van den
landman. XXVI. Op een verlovingsfeest. XXVII. Koninginnelied.
XXVIII. Belsasars feestmaal. XXIX. De priester van Sofia. XXX.
De huisvrouw naar Gods Woord. XXXI. Peter de Groote te Dantzig.
XXXII. Keizer Tsi en zijn stalknecht. XXXIII. De afrekening. XXXIV.
Een man. XXXV. Huwelijkstrouw. XXXVI. De hooivork op tafel.
XXXVII. Der wereld gekruisigd. XXXVIII. Het bellenblazen.
XXXIX. De lawine. XL. De school van Jezus. XLI. Het Paradijs.
XLII. De redding. XLIII. Waakt! XLIV. Willem Tell. XLV. An-
dreas Johnson. XLVI. De vos en de patrijs. XLVII. Erik, de ge-
trouwe Russische slaaf. XLVIII. Het schot voor Steenwijk. XLIX.
Het hondengevecht. L. Het wiel van Heusden. LI. De wensch
der heidenen. LII. Dirk Willemsz. van Asperen. LIII. De tijd.
LIV. Een bedenkelijke opschudding. LV. Moed.

BOTERBLOEMPJES.

Ernstige en Luimige Gedichten,

verzameld door Z. J. KONING.

Prijs f 0.30.

INHOUDSOPGAVE.

I. De jongeling te Nain. II. Den naam van vroeg opstaan hebben. III. Kaïn. IV. De beste daad. V. Een Vlaamsche rekening. VI. Albrecht Bijling, of het woord van eer. VII. Hans Warsch of de bedrogene Spanjaards. VIII. Rembrandts voorspoedige reis. IX. Verdriet. X. Blijdschap. XI. De poortklok. XII. De waarheid van Ezopus. XIII. Rechtsgeding. XIV. Het menschelijke leven. XV. Johanna Gray aan hare zuster Katharina op den dag van hare onthoofding. XVI. Een goede reuk van Christus. XVII. De twee broeders voor Bommel. XVIII. De torenbrand. XIX. Heilige Eenvoud. XX. De kamerjacht. XXI. De twee schoolmakers.

ERNST EN LUIM.

CHRISTELIJKE VOORDRACHTEN,

verzameld door Z. J. KONING.

Prijs f 0.30.

INHOUDSOPGAVE.

1. De Jachtopziener en de Strooper. 2. Graaf Snorker. 3. Komt allen tot Mij. 4. De Doofstomme. 5. De Ridder en zijn hond. 6. Paaschlied. 7. Wanneer komt men van pas? 8. De Bedevaartsganger. 9. Het hoekje van den haard. 10. De Giergaard. 11. „Geef verder!” 12. De Vaandrig te 's Hertogenbosch. 13. Ecce Homo! 14. De jacht van den Mogol. 15. Een verhaal, dat nooit verouddt. 16. De Noord-Amerikaansche jager. 17. De Heere is waarlijk opgestaan! 18 Job. 19. Elk zijn loon. 20. De duif en de bij. 21. Fenelon en de koe. 22. De Persische boer en de Schah. 23. Het vonnis van Salomo. 24. De rijke Bedelaar.

Dauwdroppels.

ERNSTIGE EN LUIMIGE GEDICHTEN.

verzameld door Z. J. KONING.

Prijs f 0.30.

INHOUDSOPGAVE.

1. De blinde van Jericho.
2. Grootvaders middagslaapjen.
3. Miskende trouwe.
4. Historie van den hoed.
5. De beer.
6. Want het is zijn eigen goed.
7. De Farizeër en de Tollenaar.
8. Twee broeders.
9. De weduwe van Zarfath.
10. De Leidsehe weduwe.
11. Het tabaksrooken.
12. De sneeuwval.
13. De hond van Prins Willem van Oranje (1572).
14. De Kerstnacht.
15. De blinde doofstomme.
16. Het Korhoen.
17. Het verloren kind.
18. Marretjen Geerts (27 Juli 1672).
19. Genoegelijke ouderdom.
20. Verscheidenheid en overeenstemming.
21. Het bezoek van Fohi.
22. Napoleon's straf.
23. De twee spelers.
24. De korenraapster.
25. De Perzer en zijn paard.
26. Het vroege kievitseï.
27. Aangebrand.

Nederlandsche Chrestomathie.

BLOEMLEZING

uit de werken van eenige voorname Hedendaagsche Nederlandsche
Prozaschrijvers en Dichters.

door L. Th. ZEEGERS.

Tiende vermeerderde en verbeterde druk.

232 bladzijden.

Prijs f 0.60.

De inhoud is zóó rijk, dat een opgave daarvan hier te veel plaats zou innemen. Dat een *tiende druk* verscheen zegt reeds zéér veel.

- J. Keuning.** De Kwakzalver. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.30; 5 ex. f 1.25.
- H. te Kolsté.** Het Banvonniss over Prins Willem van Oranje. Voor 3 personen. 1 ex. f 0.25; 3 ex. f 0.60.
- W. K. H. Magendans.** Voorruit! Voor 6 personen. 1 ex. f 0.30; 6 ex. f 1.40.
- Hollander.** Voor den oorlog met Engeland. Een gesprek tus- schen 8 Transvaalsche boeren. Tweede druk. 1 ex. f 0.20; 8 ex. f 1.25.
- P. Toxopéus.** De Zwarte Geus. Voor 8 personen. Tweede druk. 1 ex. f 0.30; 8 ex. f 1.80.
- J. Wildevank.** Het Uurwerk van Straatsburg. Voor 3 personen. 1 ex. f 0.20; 3 ex. f 0.50.
- C. J. v. d. Loo.** Negen gesprekken over de echtheid en god- delijkheid der Heilige Schrift. Voor 2 perso- nen. 1 ex. f 0.40; 2 ex. f 0.60.
(Uitstekend geschikt om in de gewone vergade- ringen te gebruiken. Zeer leerzaam!)
- W. K. H. Magendans** Jozef en zijne broeders. Voor 7 per- sonen. 1 ex. f 0.20; 7 ex. f 1.10.
Jozef in Egypte. Voor 7 personen. 1 ex. f 0.20; 7 ex. f 1.10.
- H. te Kolsté.** De Schaapherder. Voor 5 personen. *(Geplaatst in afl. 2 van „de Kindervriend.”)* 1 ex. f 0.10; 5 ex. f 0.50.
De strijd ontweken. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.20; 4 ex. f 0.60.
- L. Koopman.** Een Bijbelcolporteur en een moderne School- meester. 1 ex. f 0.25; 2 ex. f 0.40.
- Anthonius.** Zondagsviering. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.20; 4 ex. f 0.60.
- R. Casimir.** Het geld. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.20; 4 ex. f 0.75.
Vaderlandsliefde. Voor 4 personen. 1 ex. f 0.20; 4 ex. f 0.75.
- J. Keuning.** Eerlijk duurt het langst. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.30; 5 ex. f 1.25.
De proef op de som. Voor 3 personen. 1 ex. f 0.30; 3 ex. f 0.80.
- G. Hogeweg.** De inval van Jameson of in het Kamp der Trans- vaalsche Boeren. Voor 6 personen. Tweede druk. 1 ex. f 0.30; 6 ex. f 1.50.
De komst van Alva, of Willem van Oranje's af- scheid. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.30; 5 ex. f 1.35.
- F. A. Terpstra.** De Steenen Man. Voor 4 personen 1 ex. f 0.30; 4 ex. f 1.00.
- P. Toxopéus.** De Sabbat. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.30; 5 ex. f 1.25.
- F. de Jong.** Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht. Voor 5 personen. 1 ex. f 0.25; 5 ex. f 1.00.

Wat zal ik voordragen?

*Bij den Uitgever Z. J. Koning Gz. te Oostwolde
(Oldambt), zijn verschenen:*

Madeliefjes en Meidoorns.

Bloemlezing uit de werken van Nederlandsche dichters, verzameld door Z. J. KONING, (160 bladz.), f 0.50.

FUCHSIA'S.

Ernstige en luimige gedichten, verzameld door Z. J. KONING.
(96 bladz.) f 0.30.

Boterbloempjes.

Ernstige en luimige gedichten, verzameld door Z. J. KONING.
(96 bladz.) f 0.30.

ERNST en LUIM.

Christelijke voordrachten, verzameld door Z. J. KONING.
(96 bladz.) f 0.30.

DAUWDROPPELS

Ernstige en luimige gedichten, verzameld door Z. J. KONING.
(96 bladz.) f 0.30.

ZEËR GUNSTIG DOOR CHRISTELIJKE BLADEN BEOORDEELD.

Verkrijgbaar bij alle solide Boekhandelaars en tegen inzending van het bedrag bij den Uitgever.